ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 19.11.1975 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

122

ZÁKON

z 13. novembra 1975

o poľnohospodárskom družstevníctve

Jednotné roľnícke družstvá sa významne podieľajú na plnení úloh hospodárskej výstavby, na rozvoji nášho socialistického poľnohospodárstva, uskutočňovanom pod vedením Komunistickej strany Československa. Víťazstvo socialistických výrobných vzťahov a rozvoj materiálno-technickej základne výrazne zmenili charakter práce v poľnohospodárstve a viedli k podstatnému zvýšeniu životnej úrovne družstevných roľníkov a k upevneniu ich zväzku s robotníckou triedou. Súčasná vývojová etapa nášho poľnohospodárstva sa vyznačuje stále širším uplatňovaním priemyselných metód organizovania výroby, veľkovýrobných technológií a výsledkov vedy a technického pokroku, ďalšou koncentráciou výroby na základe špecializácie a rozvojom kooperačných a integračných vzťahov. Rastúce zospoločenštenie poľnohospodárskej výroby vedie k upevneniu družstevného socialistického vlastníctva, k prehĺbeniu socialistických vlastníckych vzťahov vnútri družstiev a k rozvoju vyšších foriem spolupráce medzi družstvami navzájom i medzi družstevnými a štátnymi organizáciami; tak sa postupne zbližujú obe formy socialistického vlastníctva v poľnohospodárstve. So zreteľom na dosiahnutú úroveň rozvoja výrobných síl a výrobných vzťahov v našom poľnohospodárstve treba, aby jednotné roľnícke družstvá uplatňovali vyššie formy organizácie a riadenia výroby a práce a aby bolo prehĺbené účinné štátne vedenie zabezpečujúce plánovitý rozvoj poľnohospodárstva v rámci celého socialistického poľnohospodársko-priemyselného komplexu a zbližovania sociálno-ekonomického postavenia družstevných roľníkov a pracovníkov štátnych organizácií. Tieto smery v rozvoji nášho socialistického poľnohospodárstva vyžadujú aj právnu úpravu socialistického poľnohospodárskeho družstevníctva zodpovedajúcu novým podmienkam. Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky, vychádzajúc z týchto skutočností, sa uznieslo na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Socialistické poľnohospodárske družstevníctvo je nedeliteľnou súčasťou našej socialistickej hospodárskej sústavy; uplatňujú sa v ňom najmä zásady dobrovoľnosti, štátneho riadenia a družstevnej demokracie, jednota záujmov členov so záujmami družstva a celej spoločnosti, plánovitosti, ochrany družstevného vlastníctva a zbližovania oboch foriem socialistického vlastníctva v poľnohospodárstve.

§ 2

(1) Štát riadi jednotné roľnícke družstvá (ďalej len „družstvá“) a ostatné poľnohospodárske družstevné organizácie, prípadne ďalšie organizácie a kooperačné združenia, ktoré sa utvárajú pri rozvoji spolupráce v poľnohospodárstve (ďalej len „ostatné organizácie“), v súlade s poľnohospodárskou politikou a politikou výživy ľudu tak, aby svojou hospodárskou činnosťou uspokojovali čo najlepšie potreby a záujmy spoločnosti.

(2) Štát zabezpečuje jednotnú úpravu základných otázok života družstiev a ostatných organizácií a dbá o to, aby vnútrodružstevné predpisy zodpovedali tak miestnym podmienkam, ako aj právnemu poriadku.

§ 3

(1) Na základe rozboru hospodárenia družstiev a ostatných organizácií a technicko-ekonomických koncepcií socialistickej poľnohospodárskej veľkovýroby usmerňuje štát hospodársky rozvoj družstiev a ostatných organizácií ekonomicky účinnými opatreniami, najmä národohospodárskymi plánmi a ďalšími ekonomickými nástrojmi, ako aj právnymi predpismi a politicko-hospodárskymi opatreniami.

(2) Hospodárske plány družstiev a ostatných organizácií vychádzajú zo štátnych plánov rozvoja národného hospodárstva; zabezpečujú plnenie ich úloh efektívnym využívaním pôdy, materiálových a peňažných prostriedkov i práce členov.

§ 4

Štát poskytuje družstvám a ostatným organizáciám všestrannú politickú, organizačnú, hospodársku, odbornú a kádrovú pomoc na upevnenie ich socialistického rozvoja, na trvalý rozmach ich výroby a na dokonalejšie spájanie ich záujmov so záujmami spoločnosti.

§ 5

(1) V nerozlučnej jednote s prehlbovaním štátneho riadenia sa rozvíja aj družstevná demokracia, ktorá umožňuje rastúcu aktívnu a iniciatívnu účasť členov na riadení a správe poľnohospodárskeho družstevníctva a družstevných záležitostí.

(2) Za účelom prerokúvania hospodárskej a spoločenskej činnosti družstiev sa zvolávajú konferencie a celoštátne zjazdy jednotných roľníckych družstiev.

(3) Celoštátny zjazd jednotných roľníckych družstiev zvoláva vláda Československej socialistickej republiky v súčinnosti s Ústredným výborom Národného frontu a Zväzom družstevných roľníkov Československej socialistickej republiky.

PRVÁ ČASŤ
POVAHA A ÚLOHY JEDNOTNÉHO ROĽNÍCKEHO DRUŽSTVA

Jednotné roľnícke družstvo

§ 6

(1) Družstvo je dobrovoľným združením pracujúcich roľníkov a ostatných pracujúcich pre spoločnú socialistickú poľnohospodársku veľkovýrobu; je ľudovým družstvom a dobrovoľnou spoločenskou organizáciou.

(2) Družstvo môže nadobúdať len také práva a preberať len také záväzky, ktoré sú v súlade s jeho činnosťou. V prípadoch určených Vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev (ďalej len „vzorové stanovy“) treba na platnosť právnych úkonov týkajúcich sa prevodov majetku z družstevného vlastníctva mimo obvyklého hospodárenia súhlas okresnej poľnohospodárskej správy.

§ 7

(1) Úlohou družstva je najmä

a) zabezpečovať v súlade s národohospodárskymi plánmi rozvoj socialistickej poľnohospodárskej veľkovýroby podľa zásad socialistického hospodárenia,

b) uplatňovať výsledky vedy a technického pokroku a zavádzať pokrokové spôsoby a formy organizácie a riadenia výroby a práce v poľnohospodárstve,

c) plne využívať všetku pôdu a ostatné výrobné prostriedky a zdroje na zabezpečenie rastúcich spoločenských potrieb, zvyšovať intenzitu a efektívnosť výroby a trhovú produkciu do štátnych fondov,

d) rozvíjať uvedomelý, aktívny a iniciatívny prístup členov k plneniu výrobných a iných úloh družstva, utvárať podmienky pre ich účasť na riadení a správe družstevných záležitostí podľa zásady družstevnej demokracie,

e) usilovať sa o uspokojovanie potrieb a záujmov členov v sociálno-ekonomickej a spoločenskej oblasti v súlade s potrebami a záujmami celej spoločnosti.

(2) Pri plnení svojich úloh sa družstvo spravuje právnym poriadkom a dbá o dôsledné dodržiavanie socialistickej zákonnosti.

§ 8
Vznik družstva

(1) Na ustanovenie družstva treba

a) uznesenie ustanovujúcej schôdze o jeho založení,

b) prijatie stanov družstva,

c) zvolenie orgánov družstva,

d) súhlas okresného národného výboru po vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy.

(2) Družstvo môže navonok nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa zápisu do podnikového registra.

§ 9
Názov družstva

V názve družstva musí byť výslovne uvedené, že ide o jednotné roľnícke družstvo, a sídlo družstva.

§ 10
Vzorové stanovy jednotných roľníckych družstiev

(1) Vzorové stanovy upravujú vnútorné vzťahy v družstve; podľa nich si družstvo vypracúva vlastné stanovy družstva.

(2) Vzorové stanovy, prípadne ich zmeny a doplnky vydáva vláda Československej socialistickej republiky nariadením po prerokovaní s ústredným výborom Zväzu družstevných roľníkov Československej socialistickej republiky. Súčasne upraví aj postup pri vypracovaní a schvaľovaní stanov družstva, ich zmien a doplnkov.

§ 11
Stanovy družstva

(1) Stanovy družstva bližšie upravujú vnútorné vzťahy v družstve podľa podmienok družstva.

(2) Stanovy družstva a ich zmeny a doplnky prijíma členská schôdza a schvaľuje okresný národný výbor po vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy.

(3) Okresný národný výbor vedie evidenciu schválených stanov družstiev, ich zmien a doplnkov.

Predmet činnosti a hospodárenia družstva

§ 12
Hlavný predmet činnosti

(1) Hlavným predmetom činnosti družstva je poľnohospodárska veľkovýroba; zahŕňa v sebe aj iné činnosti, pokiaľ prispievajú k zvyšovaniu intenzity a efektívnosti poľnohospodárskej veľkovýroby a zabezpečujú plynulosť prevádzky a plné využitie výrobných síl družstva.

(2) Do hlavného predmetu činnosti družstva, ktoré užíva lesy, prípadne rybníky s chovom rýb patrí aj hospodárenie v nich.

(3) Za prekročenie hlavného predmetu činnosti sa nepovažuje poskytovanie prác alebo služieb pre iné organizácie alebo občanov, pokiaľ sa vykonávajú len príležitostne, ojedinele a krátkodobe.

§ 13
Pridružená výroba

(1) Družstvo môže v záujme celoročného zamestnania svojich členov, využitia výrobných prostriedkov alebo vlastných a miestnych materiálových zdrojov, ako aj na zabezpečenie spoločensky prospešnej výroby a služieb vykonávať na základe povolenia pridruženú výrobu.

(2) Pridružená výroba sa nesmie vykonávať na úkor neustáleho rozvoja poľnohospodárskej veľkovýroby, ani zneužívať na nedovolené podnikanie alebo na získavanie neoprávneného hospodárskeho prospechu. Ak na vykonávanie určitej činnosti treba aj povolenie podľa osobitných predpisov, môže družstvo vykonávať takú činnosť ako pridruženú výrobu, len ak získa toto povolenie.

(3) Povolenie na vykonávanie pridruženej výroby vydáva okresný národný výbor po vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy; povolená pridružená výroba sa zapisuje do podnikového registra.

(4) Okresný národný výbor rozhodne po vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy o odňatí povolenia na vykonávanie pridruženej výroby, ak to vyžaduje spoločenský záujem, najmä ak družstvo porušuje podmienky, za ktorých bolo povolenie udelené.

(5) Rozhodnutia okresného národného výboru podľa odsekov 3 a 4 sú podkladom pre príslušnú zmenu alebo doplnenie stanov družstva bez osobitného schválenia v zmysle § 11 ods. 2.

§ 14
Hospodárenie družstva a rozdeľovanie majetku

(1) Družstvo hospodári s pôdou a ostatným majetkom, ktorý má vo vlastníctve alebo v užívaní.

(2) Pre sústavné zvyšovanie intenzity a efektívnosti svojej výroby utvára družstvo predpoklady i vo vnútropodnikovej organizácii a v riadení a plánovaní najmä uplatňovaním vnútropodnikového chozraščotu, sledovaním a hodnotením vlastných nákladov a vykonávaním ekonomických rozborov výsledkov hospodárenia.

(3) Družstvo rozdeľuje celkový dôchodok v súlade so záujmami celej spoločnosti, družstva a jeho členov na základe socialistických princípov rozdeľovania dôchodkov. Vláda Československej socialistickej republiky nariadením ustanoví zásady financovania a finančného hospodárenia družstva, najmä zásady, podľa ktorých družstvo rozdeľuje celkový zisk; upraví v nich sústavu fondov družstva, ich tvorbu a hospodárenie s nimi.

(4) Podrobnosti k zásadám podľa odseku 3 ustanovuje Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s Federálnym ministerstvom financií a ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

DRUHÁ ČASŤ
ČLENSTVO V DRUŽSTVE

Vznik členstva

§ 15

(1) Členom družstva sa môže stať každý občan po skončení povinnej školskej dochádzky.

(2) Požiadať o prijatie za člena družstva môže však občan už od začiatku kalendárneho roka, v ktorom skončí povinnú školskú dochádzku.

§ 16

(1) Členstvo vzniká na základe písomnej prihlášky občana a rozhodnutia družstva o jeho prijatí za člena družstva.

(2) Prihláška obsahujúca podmienky, na ktoré občan viaže svoj vstup do družstva, je neplatná.

(3) O prijatí občana za člena družstva rozhoduje členská schôdza na návrh predstavenstva, v období medzi členskými schôdzami (schôdzami zboru zástupcov) predstavenstvo.

§ 17

(1) Na základe dohody s občanom určí členská schôdza, prípadne predstavenstvo v rozhodnutí o jeho prijatí za člena družstva deň vzniku členstva; nemôže ním byť deň predchádzajúci dňu, v ktorom sa rozhodlo o prijatí občana za člena družstva.

(2) Ako deň vzniku členstva sa nemôže určiť ani deň, v ktorom ešte trvá predchádzajúce členstvo v inom družstve alebo pracovný pomer v inej organizácii. To neplatí, ak vstupuje do družstva

a) pracovník spoločného poľnohospodárskeho podniku, ak je družstvo členskou organizáciou tohto podniku,

b) pracovník za trvania doterajšieho pracovného pomeru, ktorý bol dojednaný na kratší ako určený týždenný pracovný čas.

(3) Ak požiadal o prijatie za člena družstva občan už pred skončením povinnej školskej dochádzky (§ 15 ods. 2), nemôže sa určiť ako deň vzniku členstva deň, ktorý predchádza dňu skončenia jeho povinnej školskej dochádzky.

(4) Ak sa v rozhodnutí o prijatí občana za člena družstva neurčil deň vzniku členstva, predpokladá sa, že členstvo vzniklo dňom rozhodnutia, prípadne - ak predchádzalo toto rozhodnutie skončeniu predchádzajúceho členského pomeru v inom družstve alebo pracovného pomeru v inej organizácii alebo skončeniu povinnej školskej dochádzky - dňom nasledujúcim po dni, ktorým sa skončil predchádzajúci členský pomer v inom družstve, pracovný pomer v inej organizácii alebo povinná školská dochádzka.

§ 18

Ak sa posudzuje doterajší pracovný pomer v dôsledku prijatia pracovníka za člena družstva ako vedľajší pracovný pomer a ak bráni práca v tomto vedľajšom pracovnom pomere členovi družstva v riadnom plnení povinností vyplývajúcich z jeho členstva v družstve alebo ak je na ujmu jeho zdravia, môže mu družstvo uložiť, aby vedľajší pracovný pomer skončil. Člen družstva je potom povinný vedľajší pracovný pomer riadne skončiť.

Zánik členstva

§ 19

Členstvo zaniká

a) dohodou,

b) vystúpením,

c) vystúpením so skrátenou lehotou,

d) vylúčením,

e) smrťou člena,

f) zánikom družstva v dôsledku jeho prechodu do štátnej poľnohospodárskej organizácie alebo trvalej straty pôdnej základne.

§ 20

(1) Dohodu o skončení členstva uzavierajú družstvo a člen družstva písomne.

(2) V dohode musí byť uvedený deň zániku členstva; na žiadosť člena družstva musí byť uvedený dôvod, pre ktorý dochádza ku skončeniu členstva.

§ 21

Vystúpenie člena z družstva [§ 19 písm. b)] je možné iba ku koncu kalendárneho roka; písomná odhláška člena musí byť doručená družstvu najneskoršie do 30. júna toho roka.

§ 22

(1) Vystúpenie člena z družstva so skrátenou lehotou [§ 19 písm. m)] je možné len vtedy,

a) ak je člen družstva podľa lekárskeho posudku alebo rozhodnutia orgánu štátnej zdravotníckej správy trvale nespôsobilý vykonávať doterajšiu alebo inú pre neho vhodnú prácu v družstve,

b) ak bol člen družstva prijatý na základe konkurzu na funkciu takto obsadzovanú podľa osobitných predpisov alebo ak bol člen družstva prijatý ako riadny vedecký (umelecký) ašpirant, ako študent na vysokú školu alebo ako žiak na strednú školu (s výnimkou štúdia popri zamestnaní) alebo do učebného pomeru,

c) ak bol člen družstva poverený výkonom verejnej funkcie alebo inej činnosti pre spoločenskú organizáciu, ktorá znemožňuje výkon jeho členských práv a povinností,

d) ak nemôže družstvo z dôvodov organizačných zmien zabezpečiť členovi doterajšiu alebo inú pre neho vhodnú prácu v družstve, alebo ak sa v posledných 12 mesiacoch nevyužíva jeho odborná kvalifikácia po čas najmenej šiestich mesiacov,

e) ak nasleduje člen družstva manžela do miesta jeho bydliska alebo mladistvý člen družstva rodičov do miesta ich nového bydliska.

(2) Inou vhodnou prácou pre členov družstva sa rozumie práca pre neho vhodná vzhľadom na jeho zdravotný stav a schopnosti a - pokiaľ možno - aj na jeho kvalifikáciu.

(3) Skrátená lehota pre vystúpenie je 3 mesiace; začína sa prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení písomnej odhlášky družstvu. V písomnej odhláške musí byť výslovne uvedený dôvod pre vystúpenie so skrátenou lehotou (odsek 1).

(4) Ak popiera družstvo dôvod pre vystúpenie so skrátenou lehotou (odsek 1), ktorého sa člen družstva dovoláva, musí najneskoršie do 15 dní od doručenia písomnej odhlášky podať na súde návrh, aby sa o tomto spore rozhodlo.

§ 23

Odhláška doručená družstvu môže sa odvolať len písomne a so súhlasom družstva; o súhlase družstva s odvolaním odhlášky musí sa člen družstva písomne vyrozumieť.

§ 24

(1) Členská schôdza môže vylúčiť člena z družstva iba vtedy,

a) ak bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin nepodmienečne na trest odňatia slobody na čas dlhší ako jeden rok,

b) ak porušil opätovne hrubým spôsobom družstevnú disciplínu a skôr uložené kárne opatrenie neviedlo k náprave alebo ak porušil družstevnú disciplínu mimoriadne hrubým spôsobom a keby ďalšie trvanie jeho členstva ohrozovalo riadne plnenie úloh družstva.

(2) Členská schôdza môže rozhodnúť o vylúčení člena z družstva iba do troch mesiacov odo dňa, keď družstvo zistilo dôvod na vylúčenie, najneskoršie však do jedného roka odo dňa, keď tento dôvod vznikol.

(3) Ak je konanie člena družstva, v ktorom možno vidieť dôvod na vylúčenie podľa odseku 1 písm. b), predmetom vyšetrovania iného orgánu, začína sa lehota troch mesiacov (odsek 2) dňom, keď sa družstvo dozvedelo o výsledku tohto vyšetrovania.

(4) V rozhodnutí o vylúčení člena z družstva musí sa uviesť dôvod (odsek 1), ktorý sa nemôže dodatočne meniť; členstvo zaniká dňom, keď sa doručilo rozhodnutie o vylúčení členovi družstva.

(5) Ak člen družstva s rozhodnutím členskej schôdze o vylúčení nesúhlasí, môže do 30 dní od jeho doručenia podať na súde návrh na určenie, že vylúčenie je neplatné.

§ 25

(1) Ak dôjde k zániku členstva, vykoná družstvo vyúčtovanie a vyrovnanie vzájomných práv a záväzkov do jedného mesiaca po schválení účtovnej uzávierky za kalendárny rok, v ktorom členstvo zaniklo, najneskoršie však do 31. marca nasledujúceho roka.

(2) Podrobnosti o tomto vyúčtovaní a vyrovnaní určujú vzorové stanovy.

TRETIA ČASŤ
ORGANIZÁCIA, RIADENIE A SPRÁVA DRUŽSTVA

§ 26

(1) Účelnou vnútornou organizáciou družstva a účinným systémom vnútrodružstevného riadenia sa utvárajú predpoklady pre úspešné plnenie plánovaných úloh družstva; vnútorná organizácia družstva je závislá najmä od výrobného zamerania a veľkosti družstva, od stupňa špecializácie a koncentrácie výroby aj od usporiadania pôdneho fondu družstva.

(2) Organizačné jednotky v družstve, ktoré hospodária podľa pravidiel vnútropodnikového chozraščotu, môžu byť zriadené podľa odvetvového alebo územného princípu riadenia, prípadne na základe racionálneho spojenia oboch týchto princípov riadenia.

(3) Podrobnosti o vnútornej organizácii družstva a vnútrodružstevnom riadení určujú vzorové stanovy a stanovy družstva, prípadne pracovný a organizačný poriadok družstva.

Orgány družstva

§ 27

(1) Členovia družstva riadia a spravujú záležitosti družstva prostredníctvom členskej schôdze a jej volených orgánov v súlade s právnymi predpismi, politicko-hospodárskymi opatreniami, stanovami družstva a inými vnútrodružstevnými predpismi.

(2) Volenými orgánmi družstva sú: zbor zástupcov, predstavenstvo, predseda, revízna komisia, sociálna komisia, komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zmierovacia komisia.

(3) Vzorové stanovy, prípadne iný právny predpis môžu určiť, ktoré ďalšie orgány sa zriaďujú v družstve.

§ 28
Členská schôdza

(1) Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, na ktorej uplatňujú členovia svoje právo riadiť a spravovať záležitosti družstva a kontrolovať činnosť družstva.

(2) Členská schôdza sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za šesť mesiacov, prípadne - ak bol v družstve zvolený zbor zástupcov - aspoň raz za rok.

(3) Členská schôdza sa musí zvolať, ak žiada o to aspoň jedna tretina všetkých členov družstva, revízna komisia, okresný národný výbor alebo okresná poľnohospodárska správa.

(4) Do právomoci členskej schôdze patrí:

a) voľba, prípadne odvolanie orgánov družstva alebo ich jednotlivých členov,

b) prijímanie stanov družstva, ich zmien a doplnkov,

c) prijímanie pracovného, organizačného a rokovacieho poriadku družstva, ich zmien a doplnkov,

d) schvaľovanie strednodobých a vykonávacích hospodárskych plánov,

e) schvaľovanie účtovných uzávierok,

f) rozhodovanie o zlúčení, rozdelení alebo zániku družstva,

g) rozhodovanie o ďalších závažných otázkach týkajúcich sa družstva a jeho činnosti, pokiaľ tak určí tento zákon, vzorové stanovy alebo iný právny predpis, prípadne pokiaľ si ich členská schôdza vyhradila.

§ 29
Zbor zástupcov

(1) V družstve s veľkým počtom členov môže členská schôdza zvoliť zbor zástupcov. Zbor zástupcov má práva členskej schôdze, s výnimkou

a) voľby, prípadne odvolania orgánov družstva,

b) prijímania stanov a pracovného poriadku družstva,

c) schvaľovanie účtovných uzávierok,

d) rozhodovanie o zlúčení, rozdelení alebo zániku družstva.

(2) Počet členov zboru zástupcov nesmie byť nižší ako päťnásobok počtu členov predstavenstva.

§ 30
Predstavenstvo

(1) Predstavenstvo je štatutárnym a výkonným orgánom družstva, ktorý v období medzi členskými schôdzami (schôdzami zboru zástupcov) riadi činnosť družstva a zabezpečuje a kontroluje plnenie prijatých uznesení.

(2) Predstavenstvo zodpovedá za svoju činnosť členskej schôdzi.

§ 31
Predseda

(1) Predseda

a) riadi bežnú činnosť družstva,

b) zvoláva členské schôdze (schôdze zboru zástupcov) a schôdze predstavenstva a riadi ich rokovanie,

c) operatívne zabezpečuje plnenie prijatých uznesení,

d) usmerňuje a kontroluje plnenie povinností ostatnými vedúcimi funkcionármi (vedúcimi odbornými pracovníkmi) družstva,

e) koná v mene družstva navonok.

(2) Jednotlivé úseky činnosti a jednotlivé hospodárstva, ako aj iné organizačné jednotky v družstve riadi predseda spravidla prostredníctvom vedúcich odborných pracovníkov, ktorí sú za ne zodpovední. Členská schôdza môže na návrh predsedu poveriť riadením niektorého úseku činnosti podpredsedu.

(3) Predseda zodpovedá za svoju činnosť členskej schôdzi a predstavenstvu.

(4) Predsedu zastupuje v čase jeho neprítomnosti podpredseda.

§ 32
Revízna komisia

(1) Revízna komisia kontroluje všetku činnosť družstva a prerokúva sťažnosti jeho členov; za svoju činnosť zodpovedá členskej schôdzi.

(2) Predseda revíznej komisie sa môže uvoľniť z výkonu ostatnej práce v družstve.

Ďalšie komisie a hospodárske vedenie družstva

§ 33
Ďalšie komisie

(1) Členská schôdza aj predstavenstvo môžu podľa potreby zriaďovať ďalšie komisie, a to tak trvalé, ako aj dočasné.

(2) Členov týchto komisií volí alebo vymenúva, prípadne odvoláva orgán, ktorý ich zriadil.

(3) Vzorové stanovy môžu určiť, že sa niektoré z týchto komisií zriaďujú povinne.

§ 34
Hospodárske vedenie

(1) Členská schôdza môže ustanoviť hospodárske vedenie ako pomocný orgán predsedu; hospodárske vedenie prerokúva najmä opatrenia na zabezpečenie výrobnoorganizačných a ekonomických úloh družstva.

(2) Členmi hospodárskeho vedenia sú predovšetkým vedúci odborní pracovníci družstva, určení vzorovými stanovami a stanovami družstva; ďalších členov hospodárskeho vedenia vymenúva a odvoláva predstavenstvo na návrh predsedu. Pri výkone svojich funkcií sú členovia hospodárskeho vedenia viazaní uzneseniami členskej schôdze a predstavenstva.

§ 35

Podrobnosti o pôsobnosti orgánov, ďalších komisií a hospodárskeho vedenia družstva, ich voľbe a odvolávaní, zložení, rokovaní a rozhodovaní, ako aj o výrobných poradách organizačných jednotiek ako nástrojov riadenia a aktívnej účasti členov družstva na správe družstevných vecí upravujú vzorové stanovy a stanovy družstva. Vzorové stanovy určia tiež, ktoré družstvo sa považuje za družstvo s veľkým počtom členov a ktorí ďalší vedúci funkcionári (vedúci odborní pracovníci) družstva, prípadne za akých podmienok môžu robiť niektoré právne úkony v mene družstva.

ŠTVRTÁ ČASŤ
ZDRUŽOVANIE POZEMKOV A ZDRUŽSTEVŇOVANIE OSTATNÝCH VÝROBNÝCH PROSTRIEDKOV

§ 36

(1) Členovia družstva

a) združia do spoločného družstevného hospodárenia všetky pozemky (včítane lesných pozemkov a vodných plôch), ktoré vlastnia alebo na ktorých hospodária v čase vstupu do družstva, ako aj pozemky, ktoré získajú neskôr za trvania členstva,

b) odovzdajú do vlastníctva družstva ostatné výrobné prostriedky, pokiaľ ich družstvo potrebuje.

(2) Do spoločného družstevného hospodárenia sa nezdružujú, prípadne do vlastníctva družstva sa neodovzdávajú

a) pozemky a ostatné výrobné prostriedky, ktoré sú už v čase vstupu člena do družstva (prípadne v čase, keď ich neskoršie získal) v užívaní družstva alebo inej socialistickej poľnohospodárskej organizácie,

b) pozemky, na ktorých sú zriadené stavby, ktoré môžu byť v osobnom vlastníctve, nádvoria, ako aj záhrady, ktoré súvisia s pozemkom, na ktorom je obytná budova, alebo sú v zastavanej časti obce (intraviláne), ak ich výmera nepresahuje 0,10 ha. Vzorové stanovy môžu určiť, za akých podmienok výnimočne nepodlieha združeniu ani záhrada s výmerou presahujúcou 0,10 ha.

Právo družstevného užívania

§ 37

(1) K pozemkom združeným do spoločného družstevného hospodárenia, prípadne k pozemkom daným za ne do náhradného užívania pri vykonanej hospodársko-technickej úprave pozemkov (ďalej len „združené pozemky“) patrí družstvu právo družstevného užívania.

(2) Právo družstevného užívania je bezodplatné a časove neobmedzené; oprávňuje družstvo k tomu, aby v súlade s právnymi predpismi užívalo združené pozemky na plnenie všetkých úloh, ktoré sú predmetom jeho činnosti.

(3) Družstvo môže najmä

a) vykonávať na združených pozemkoch úpravy potrebné na zabezpečenie alebo zvýšenie poľnohospodárskej výroby,

b) meniť podstatu združených pozemkov a čerpať z nej,

c) zriaďovať na družstevných pozemkoch stavby potrebné pre činnosť družstva aj obytné domy v rámci podnikovej bytovej výstavby.

(4) Všetky porasty na združených pozemkoch sú vo vlastníctve družstva.

(5) Družstvo je oprávnené a povinné chrániť svoje právo družstevného užívania proti každému, kto doňho neoprávnene zasahuje.

§ 38

(1) V odôvodnených prípadoch môže družstvo so súhlasom okresného národného výboru, vydaným po predchádzajúcom vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy, prenechať združené pozemky na užívanie inej socialistickej poľnohospodárskej organizácii. Súhlas okresného národného výboru nie je potrebný, ak družstvo prenecháva združené pozemky na užívanie spoločnému poľnohospodárskemu podniku, ktorého je členskou organizáciou.

(2) Za tých istých podmienok môže družstvo prenechať združené lesné pozemky na užívanie organizácii štátneho rybárstva.

(3) Pre užívanie združených pozemkov inou socialistickou poľnohospodárskou organizáciou podľa odseku 1 platí primerane ustanovenie § 37 ods. 2, 3 a 4.

§ 39

(1) O prenechaní združených pozemkov na užívanie inej socialistickej poľnohospodárskej organizácii musí sa uzavrieť písomná zmluva.

(2) Užívanie združených pozemkov inou socialistickou poľnohospodárskou organizáciou sa skončí predovšetkým dohodou, na ktorú je potrebný súhlas okresného národného výboru, vydaný po predchádzajúcom vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy; môže sa však skončiť aj výpoveďou s ročnou výpovednou lehotou k 1. októbru každého roka; na jej účinnosť je potrebný súhlas okresného národného výboru vydaný po predchádzajúcom vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy.

§ 40

Združené pozemky, ktoré nie je možné hospodárne a účelne využiť na socialistickú poľnohospodársku veľkovýrobu, môže družstvo so súhlasom okresného národného výboru, vydaným po predchádzajúcom vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy, prenechať na dočasné užívanie

a) štátnej alebo družstevnej organizácii na poľnohospodárske aj nepoľnohospodárske využitie,

b) spoločenskej organizácii na poľnohospodárske využitie,

c) ak ide o pozemky v zastavanej časti obce (intraviláne), ktorá nepresahuje výmeru uvedenú v § 36 ods. 2 písm. b), aj členom družstva, ktorí nemajú vlastné záhrady, na poľnohospodárske využitie.

§ 41

(1) O prenechaní združených pozemkov na dočasné užívanie štátnej alebo družstevnej organizácii, spoločenskej organizácii alebo členom družstva, ktorí nemajú vlastné záhrady, musí sa uzavrieť písomná zmluva. V zmluve treba dojednať spôsob a dobu dočasného užívania; môže sa v nej dohodnúť aj primeraná odplata.

(2) Dočasné užívanie združených pozemkov sa skončí uplynutím dojednanej doby alebo dohodou.

(3) Ak sa pozemok prenechaný družstvom na dočasné užívanie užíva v rozpore s dojednaným spôsobom užívania alebo so záujmom spoločnosti, môže okresný národný výbor svojím rozhodnutím dočasné užívanie kedykoľvek zrušiť.

§ 42

(1) Právo družstevného užívania zaniká prevodom alebo prechodom združeného pozemku do socialistického spoločenského vlastníctva. Inou zmenou vlastníctva nie je právo družstevného užívania dotknuté.

(2) K zmluve o prevode pozemku, ku ktorému má družstvo právo družstevného užívania, treba tiež súhlas družstva; to neplatí, ak ide o darovanie tohto pozemku štátu.

§ 43
Záhumienok

(1) Družstvo, ktoré hospodári bez záhumienkov, poskytuje svojim členom (ich rodinám) poľnohospodárske výrobky pre potrebu nimi chovaného hospodárskeho zvieratstva, prípadne pre osobnú spotrebu.

(2) Družstvo, ktoré sa dosiaľ nerozhodlo pre hospodárenie bez záhumienkov, prideľuje záhumienky tým členom, ktorí ich požadujú; záhumienky sa prideľujú jednotlivým členom alebo rodinám členov.

(3) Podrobnosti o poskytovaní poľnohospodárskych výrobkov a prideľovaní záhumienkov, prípadne o chove poľnohospodárskeho zvieratstva členmi družstva určia vzorové stanovy a Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy.

§ 44
Združstevňovanie ostatných výrobných prostriedkov

(1) Živý a mŕtvy inventár, osivo, sadivo a krmivo, hospodárske budovy a iné stavby, prípadne remeselnícke potreby odovzdané členom do spoločného družstevného hospodárstva, prechádzajú prevzatím do vlastníctva družstva.

(2) Dvadsať percent preberacej ceny živého a mŕtveho inventára, prípadne remeselníckych potrieb, ako aj preberacej ceny osiva, sadiva a krmiva, hospodárskych budov a iných stavieb sú povinným nenávratným vkladom člena do družstva.

(3) Zostatkovú časť preberacej ceny živého a mŕtveho inventára, prípadne remeselníckych potrieb zaplatí družstvo svojmu členovi za podmienok a v lehotách určených v stanovách družstva.

PIATA ČASŤ
PRACOVNÉ VZŤAHY V DRUŽSTVE

§ 45

(1) Prácu v družstve vykonávajú zásadne jeho členovia; povinnosť osobne pracovať v družstve patrí k základným povinnostiam vyplývajúcim z členstva. Výnimočne môže družstvo zamestnávať občanov i v pracovnom pomere, prípadne v inom pracovnoprávnom vzťahu.

(2) Pracovné vzťahy, ktoré vznikajú medzi družstvom a jeho členmi, sa spravujú týmto zákonom; Zákonníkom práce, prípadne ďalšími predpismi sa spravujú len pokiaľ to výslovne určuje tento zákon, Zákonník práce alebo iný právny predpis.

(3) Vzorové stanovy určia bližšie, kedy sa nevyžaduje od člena družstva plnenie povinnosti osobne pracovať v družstve a za akých podmienok môže družstvo zamestnávať občanov i v pracovnom pomere.

§ 46

(1) V záujme prehlbovania organizácie práce a upevňovania vnútorného poriadku i pracovnej disciplíny prijíma členská schôdza pracovný poriadok družstva; je záväzný pre družstvo a jeho členov, ako aj pre jeho pracovníkov, pokiaľ z jeho ustanovení nevyplýva niečo iné.

(2) Družstvo vypracuje pracovný poriadok podľa vzoru vydaného Federálnym ministerstvom poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

Dohoda o pracovných podmienkach

§ 47

(1) Na podrobnejšie vymedzenie práv a povinností, vyplývajúcich pre družstvo a jeho člena z práva člena na prácu a z jeho povinnosti v družstve pracovať, sa dojednáva dohoda o pracovných podmienkach.

(2) O uzavretí dohody o pracovných podmienkach rokuje družstvo s občanom už v súvislosti s jeho prijímaním za člena družstva.

(3) Dohoda o pracovných podmienkach sa môže platne uzavrieť len písomne. Jedno vyhotovenie písomnej dohody o pracovných podmienkach je družstvo povinné vydať členovi.

§ 48

(1) Dohoda o pracovných podmienkach musí obsahovať dojednanie

a) o druhu práce (funkcii), ktorú bude člen družstva vykonávať,

b) o mieste výkonu práce (obci, hospodárstve, prevádzke, farme, prípadne inak určenom mieste),

c) o dni nástupu do práce.

(2) Ak nemôže družstvo poskytnúť svojmu členovi prácu celoročne alebo na plný pracovný úväzok, musí dohoda o pracovných podmienkach obsahovať aj dojednanie o rozsahu jeho pracovnej účasti v družstve v priebehu kalendárneho roka.

(3) V dohode o pracovných podmienkach sa môže družstvo s členom dohodnúť aj na ďalších podmienkach, na ktorých družstvo alebo člen majú záujem, najmä na zaradení na účely odmeňovania zodpovedajúcom dojednanému druhu práce (funkcii).

(4) Ak nebolo dojednané niečo iné, predpokladá sa, že táto dohoda bola uzavretá na neurčitý čas.

§ 49

(1) Odo dňa, ktorý sa v dohode o pracovných podmienkach dojednal ako deň nástupu do práce je

a) družstvo povinné prideľovať svojmu členovi prácu podľa tejto dohody, platiť mu za vykonanú prácu odmenu podľa predpisov o odmeňovaní za prácu v družstvách, utvárať podmienky pre úspešné plnenie jeho pracovných úloh a dodržiavať ostatné pracovné podmienky určené právnymi predpismi, stanovami a pracovným poriadkom družstva, prípadne touto dohodou,

b) člen družstva povinný podľa pokynov družstva vykonávať osobne práce podľa tejto dohody v pracovnom čase určenom pre družstvo a dodržiavať pracovnú disciplínu.

(2) Pri nástupe do práce musí byť člen družstva oboznámený s pracovným poriadkom družstva a s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré musí pri svojej práci dodržiavať.

§ 50

(1) Vláda Československej socialistickej republiky ustanoví nariadením:

a) kedy sa dohoda o pracovných podmienkach nedojednáva,

b) podmienky, za ktorých môže dôjsť k zmene tejto dohody, prípadne za ktorých je člen družstva povinný vykonávať prácu iného druhu alebo na inom mieste, než sa dojednalo v tejto dohode,

c) podmienky zániku tejto dohody, prípadne odstúpenia od nej,

d) akým spôsobom sa zaraďujú do práce členovia družstva pri návrate do práce v družstve po jej prerušení vplyvom niektorých prekážok v práci,

e) základné povinnosti družstva v súvislosti s pracovným uplatnením členov družstva so zmenenou pracovnou schopnosťou.

(2) Ministerstvá poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky môžu podrobnejšie upraviť postup pri dojednávaní dohôd o pracovných podmienkach.

§ 51

(1) Ak nedôjde k uzavretiu dohody o pracovných podmienkach už v súvislosti s prijímaním občana za člena družstva, usiluje sa družstvo o utvorenie predpokladov na to, aby sa tak mohlo stať čo najskôr. Na čas do uzavretia dohody o pracovných podmienkach rozhodne predstavenstvo o pracovnom zaradení a rozsahu pracovnej účasti člena v družstve s prihliadnutím na potreby a možnosti družstva, ako aj na zdravotný stav a schopnosti a - pokiaľ možno - aj na kvalifikáciu člena.

(2) Pracovné zaradenie člena družstva určené predstavenstvom sa môže zmeniť len za podmienok, za ktorých môže dôjsť k zmene dohody o pracovných podmienkach, prípadne za ktorých je člen družstva povinný vykonávať prácu iného druhu alebo na inom mieste, než bolo dojednané v tejto dohode.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane, keď zanikla alebo bola zrušená doterajšia dohoda o pracovných podmienkach a nebola zatiaľ uzavretá nová, hoci člen družstva vykonáva naďalej prácu v družstve.

§ 52

Ak nemôže družstvo poskytnúť svojmu členovi prácu pre neho vhodnú celoročne na plný pracovný úväzok, je povinné mu umožniť, aby dočasne pracoval pre inú organizáciu a účinne mu pomáhať pri vyhľadávaní vhodnej pracovnej príležitosti.

Dovolenka na zotavenie

§ 53

(1) Člen družstva, ktorého členstvo v družstve trvá nepretržite aspoň päť mesiacov (čakacia doba), má nárok na dovolenku na zotavenie (ďalej len „dovolenka“) za kalendárny rok, ak v ňom vykonával prácu v družstve aspoň 75 dní.

(2) Splnenie podmienok čakacej doby a odpracovanie 75 dní sa nevyžaduje, ak

a) členovi družstva sa môžu v súvislosti s jeho vstupom do družstva poskytnúť hmotné výhody podľa osobitných predpisov o nábore pracovníkov do poľnohospodárstva,

b) člen vstúpil do družstva po splnení záväzku v predchádzajúcom pracovnom pomere dojednanom na základe náboru pracovníkov vykonávaného národnými výbormi,

c) skončil predchádzajúci pracovný alebo členský pomer člena družstva v dôsledku organizačných zmien, ku ktorým došlo v organizácii, v ktorej bol člen v pracovnom alebo členskom pomere,

d) skončil predchádzajúci pracovný alebo členský pomer člena družstva preto, že sa stal zo zdravotných dôvodov trvale nespôsobilým plniť povinnosti vyplývajúce z tohto pracovného alebo členského pomeru, alebo preto, že nemôže podľa lekárskeho posudku alebo rozhodnutia orgánov štátnej zdravotníckej správy vykonávať doterajšiu prácu, prípadne ak predchádzajúci pracovný alebo členský pomer skončila ťarchavá členka družstva alebo členka družstva trvale sa starajúca o dieťa z dôvodu tejto starostlivosti.

(3) Za kalendárny rok, v ktorom vstúpil do družstva, prípadne v ktorom začal s výkonom práce pre družstvo alebo v ňom pokračoval po predchádzajúcom dlhodobom prerušení, patrí členovi družstva pomerná časť dovolenky; musí však splniť v družstve podmienky uvedené v odseku 1, ak nejde o člena, u ktorého sa ich splnenie nevyžaduje.

(4) Družstvo môže svojmu členovi, ktorý vstúpil do družstva z podnetu družstva alebo orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva, výnimočne poskytnúť pomernú časť dovolenky, i keď nespĺňa podmienky vzniku nároku na dovolenku.

§ 54

(1) Základná výmera dovolenky sú dva kalendárne týždne v kalendárnom roku.

(2) Nárok na tri kalendárne týždne dovolenky má člen družstva, ktorý do konca bežného kalendárneho roka

a) dovŕši aspoň päť rokov členstva po 18. roku veku,

b) nedosiahne 18 rokov veku,

c) dosiahne 50 rokov veku.

(3) Nárok na štyri kalendárne týždne dovolenky má člen družstva, ktorý do konca bežného kalendárneho roka dovŕšil aspoň 15 rokov členstva po 18. roku veku.

(4) Nárok na dlhšiu než základnú výmeru dovolenky je povinný člen družstva preukázať pred nástupom dovolenky, najneskôr do konca kalendárneho roka, v ktorom uplatňuje nárok na dlhšiu dovolenku; inak nárok na dlhšiu dovolenku za tento kalendárny rok zaniká.

(5) Ak čerpá dovolenku člen družstva s pracovným časom nerovnomerne rozloženým na jednotlivé týždne v období celého kalendárneho roka, prislúcha mu toľko pracovných dní dovolenky, koľko ich na čas jeho dovolenky pripadá v celoročnom priemere.

§ 55

(1) Pri zániku členstva má člen družstva nárok na pomernú časť dovolenky; musí však splniť podmienky vzniku nároku na dovolenku, ak nejde o člena družstva, u ktorého sa ich splnenie nevyžaduje. Členovi družstva, ktorého členstvo zaniklo v súvislosti so vznikom nároku na starobný alebo invalidný dôchodok, a členke družstva, ktorej členstvo zaniklo v súvislosti s ťarchavosťou alebo starostlivosťou o dieťa, prislúcha pomerná časť dovolenky, aj keď v družstve nevykonávali v kalendárnom roku prácu 75 dní.

(2) Člen družstva, ktorý bol vylúčený z družstva, stráca voči nemu nárok na pomernú časť dovolenky za bežný kalendárny rok.

(3) Ak zanikne členstvo po vyčerpaní dovolenky alebo jej časti, je člen družstva povinný vrátiť náhradu odmeny za prácu, ktorú mu družstvo vyplatilo za dovolenku alebo jej pomernú časť, na ktorú stratil nárok; to platí podobne aj o vybraní tej časti dovolenky, na ktorú mu nárok nevznikol.

(4) Ak zanikne členstvo člena družstva, ktorý v družstve splnil podmienku čakacej doby, v súvislosti s jeho prechodom do iného družstva, môže mu ktorékoľvek z týchto družstiev poskytnúť celú dovolenku, prípadne jej zvyšujúcu časť, ak o to člen požiada najneskoršie pri skončení členstva a zúčastnené družstvá sa dohodnú na náhrade odmeny za prácu za dovolenku (jej časť), na ktorú členovi v družstve poskytujúcom dovolenku (jej časť) nárok nevznikol.

(5) Ustanovenia odsekov 1 a 3 platia primerane aj v prípade skončenia (dlhodobého prerušenia) výkonu práce v družstve za trvania členstva.

§ 56
Náhrada odmeny za prácu za dovolenku

(1) Členovi družstva patrí po čas dovolenky náhrada odmeny za prácu vo výške jeho priemernej odmeny za prácu a prípadne naturálne pôžitky. Náhrada odmeny za prácu po dobu dovolenky je splatná v obvyklých výplatných termínoch; na požiadanie sa musí náhrada splatná počas dovolenky vyplatiť členovi družstva už pred nastúpením dovolenky.

(2) Poskytovanie náhrady odmeny za prácu za nevyčerpanú dovolenku je prípustné, len

a) ak nemohol člen družstva vyčerpať dovolenku alebo jej časť ani do 30. apríla budúceho kalendárneho roka z naliehavých prevádzkových dôvodov, pre prekážky v práci alebo preto, že mu družstvo určilo nesprávnu dĺžku dovolenky alebo mu neurčilo jej nastúpenie,

b) ak nemohol člen družstva vyčerpať dovolenku alebo jej časť preto, že zaniklo jeho členstvo, prípadne preto, že vstúpil do pracovného pomeru v spoločnom poľnohospodárskom podniku.

(3) Za dovolenku alebo jej časť, ktorú člen družstva nemohol vyčerpať, patrí mu náhrada odmeny za prácu vo výške jeho priemernej odmeny za prácu. Družstvo je povinné vždy umožniť svojmu členovi - ak má nárok na dovolenku najmenej v takom rozsahu - vyčerpať aspoň jeden týždeň, mladistvému dva týždne dovolenky. Za túto časť dovolenky nemožno poskytnúť náhradu odmeny za prácu za nevyčerpanú dovolenku; to neplatí, ak sa táto časť dovolenky nemohla vyčerpať pre prekážky v práci na strane člena družstva.

§ 57

(1) Vláda Československej socialistickej republiky ustanoví nariadením:

a) ktoré doby sa posudzujú ako výkon práce, aj keď člen družstva nepracuje,

b) ktoré doby sa započítavajú do čakacej doby,

c) ktoré doby sa započítavajú do doby trvania členstva,

d) určovanie nástupu dovolenky,

e) kedy sa dovolenka prerušuje,

f) za akých podmienok a v akej dĺžke patrí členovi družstva dodatková dovolenka,

g) za akých podmienok a v akej dĺžke patrí členom družstva, ktorých pracovný čas bol nerovnomerne rozvrhnutý v období celého kalendárneho roka, prípadne ďalším členom družstva, ktorých práca podstatne závisí od poveternostných vplyvov, ďalšia dovolenka, ak čerpajú dovolenku v období s nižšou potrebou práce,

h) ako sa určuje pomerná časť dovolenky,

i) za akých podmienok sa poskytuje dovolenka členom družstva vykonávajúcim sezónne alebo kampaňové práce,

j) ako sa kráti dovolenka, ak člen družstva nevykonáva prácu v družstve,

k) za akých podmienok sa poskytuje členom družstva pomerná časť dovolenky za čas, po ktorý boli dočasne uvoľnení na výkon prác pre inú organizáciu.

(2) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy ustanoví

a) po dohode s ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky spôsob výpočtu náhrady odmeny za prácu za dovolenku členov družstva, ktorí majú pracovný čas nerovnomerne rozvrhnutý v období celého kalendárneho roka a bližšie podmienky poskytovania ďalšej dovolenky, najmä pri ktorých

prácach sa poskytuje členom družstva ďalšia dovolenka a ktorá časť roka sa považuje z hľadiska poskytovania ďalšej dovolenky za obdobie s nižšou potrebou práce,

b) po dohode s ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky a ministerstvami zdravotníctva Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky podmienky poskytovania dodatkovej dovolenky, najmä však, pri ktorých mimoriadne ťažkých alebo zdraviu škodlivých prácach sa poskytuje členom družstva dodatková dovolenka, prípadne na ktorých pracoviskách.

Odmeňovanie za prácu

§ 58

(1) Členom družstva patrí za prácu vykonanú v družstve odmena za prácu, ktorá sa vypláca v peniazoch.

(2) Odmena za prácu sa určuje podľa množstva, akosti a spoločenského významu práce; primeraná časť celkovej odmeny za prácu sa poskytuje členom družstva ako podiel na hospodárskych výsledkoch družstva dosahovaných pri uspokojovaní spoločenských potrieb.

§ 59

(1) Odmeňovanie za prácu v družstvách upraví Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí a ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky podľa jednotných zásad ustanovených vládou Československej socialistickej republiky.

(2) V rámci úpravy podľa odseku 1 určí si družstvo podľa svojich podmienok vlastné pravidlá odmeňovania.

ŠIESTA ČASŤ
DRUŽSTEVNÁ DISCIPLÍNA

§ 60

(1) Družstevnou disciplínou sa rozumie uvedomelé plnenie úloh a povinností, ktoré pre každého člena družstva vyplývajú z jeho členstva v družstve, najmä však v súvislosti s jeho účasťou na spoločnej práci, na riadení a správe družstva a na spoločenskej činnosti družstva.

(2) Družstevná disciplína je založená na vzťahoch súdružskej spolupráce a vzájomnej pomoci, na uplatňovaní zásad socialistického spolunažívania členmi družstva a na rozvíjaní ich iniciatívy aj zvyšovaní ich ideologickej a odbornej úrovne.

(3) Nedeliteľnou súčasťou družstevnej disciplíny je pracovná disciplína a ochrana socialistického vlastníctva.

Kárne opatrenia

§ 61

(1) Za závažné alebo opätovné porušenie družstevnej disciplíny, ktorým bola porušená povinnosť určená právnym predpisom, stanovami družstva alebo inými vnútrodružstevnými predpismi, prípadne uzneseniami alebo opatreniami orgánov alebo pracovnými príkazmi vedúcich funkcionárov (vedúcich odborných pracovníkov) družstva, sa členovi družstva môže uložiť niektoré z týchto kárnych opatrení:

a) pokarhanie,

b) verejné pokarhanie,

c) zníženie, prípadne odobratie prémií, podielov na hospodárskych výsledkoch alebo iných pohyblivých súčastí odmeny za prácu vyjadrujúcich osobné ohodnotenie až do celkovej výšky 500 Kčs,

d) prevedenie na menej platenú prácu až na tri mesiace, prípadne zníženie základnej mesačnej odmeny za prácu až o 10% až na tri mesiace.

(2) Kárne opatrenie sa môže uložiť len do jedného mesiaca odo dňa, keď sa družstvo dozvedelo o porušení družstevnej disciplíny, najneskoršie však do jedného roka odo dňa, keď k porušeniu družstevnej disciplíny došlo. Ak však kárne opatrenie ukladá členská schôdza (§ 63 ods. 3), platí miesto lehoty jedného mesiaca lehota troch mesiacov.

(3) Ak je konanie člena družstva, v ktorom možno vidieť porušenie družstevnej disciplíny, predmetom vyšetrovania iného orgánu, začína sa lehota jedného, prípadne troch mesiacov na uloženie kárneho opatrenia dňom, keď sa družstvo dozvedelo o výsledku tohto vyšetrovania.

§ 62

(1) Kárne opatrenie nemožno uložiť za porušenie družstevnej disciplíny, ak zaň členovi družstva právoplatne uložil opatrenie iný orgán než orgán družstva alebo ak bol preň člen družstva právoplatne odsúdený.

(2) Závažné alebo opätovné porušenie družstevnej disciplíny členom družstva, ktorý vykonáva funkciu vo volenom orgáne družstva, môže byť dôvodom pre jeho odvolanie z tejto funkcie.

(3) Členovi družstva sa nemôže uložiť kárne opatrenie, ak nesplní pokyn, ktorý je v rozpore s právnymi predpismi.

§ 63

(1) Kárne opatrenie ukladá zásadne predstavenstvo.

(2) Pokarhanie môže uložiť aj vedúci funkcionár (vedúci odborný pracovník) družstva, pokiaľ mu takú právomoc dali vzorové stanovy alebo stanovy družstva.

(3) Ak ide o porušenie družstevnej disciplíny predsedom (podpredsedom), členom predstavenstva alebo členom revíznej komisie, ukladá kárne opatrenie členská schôdza.

§ 64

(1) Proti rozhodnutiu predstavenstva, prípadne vedúceho funkcionára (vedúceho odborného pracovníka) družstva, uvedeného v § 63 ods. 2, môže člen družstva podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia námietky členskej schôdzi; podanie námietok má odkladný účinok.

(2) Ak je člen družstva toho názoru, že pri uložení kárneho opatrenia sa porušil právny predpis, stanovy družstva alebo iné vnútrodružstevné predpisy alebo že kárne opatrenie zostalo neúplné, môže do 30 dní od doručenia rozhodnutia členskej schôdze o námietkach, prípadne - ak ide o predsedu (podpredsedu), člena predstavenstva alebo člena revíznej komisie - od doručenia rozhodnutia členskej schôdze o kárnom opatrení podať návrh na preskúmanie tohto rozhodnutia súdom; podanie návrhu na preskúmanie má odkladný účinok.

(3) Ak súd zistí, že pri uložení kárneho opatrenia sa nesplnili zákonné podmienky, zruší rozhodnutie o uložení kárneho opatrenia, prípadne rozhodnutie členskej schôdze o námietkach; inak ich potvrdí.

(4) Súd zruší rozhodnutia uvedené v odseku 3 aj vtedy, ak kárne konanie zostalo neúplné; v tomto prípade prerokuje vec členská schôdza znovu na svojom najbližšom rokovaní nasledujúcom po dni, keď rozhodnutie o zrušení nadobudlo právoplatnosť, pričom je viazaná právnym názorom súdu.

§ 65

(1) Ak sa člen družstva nedopustil počas jedného roka od právoplatného uloženia kárneho opatrenia ďalšieho porušenia družstevnej disciplíny, posudzuje sa, ako by sa mu kárne opatrenie nebolo uložilo.

(2) Aj pred uplynutím času uvedeného v odseku 1 môže predstavenstvo, prípadne - ak uložila kárne opatrenie členská schôdza - členská schôdza rozhodnúť, že sa člen družstva posudzuje, ako by sa mu kárne opatrenie nebolo uložilo, ak sa osvedčil príkladným plnením povinností vyplývajúcich z jeho členstva v družstve.

SIEDMA ČASŤ
ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

Predchádzanie hroziacim škodám

§ 66

Družstvo a jeho členovia sú povinní chrániť majetok, s ktorým družstvo hospodári.

§ 67

(1) Družstvo je povinné utvárať svojim členom také podmienky, aby mohli riadne plniť svoje členské povinnosti bez ohrozenia zdravia a majetku; ak zistí závady, je povinné urobiť opatrenia na ich odstránenie.

(2) Družstvo je povinné sústavne kontrolovať, či jeho členovia plnia svoje členské povinnosti tak, aby nedochádzalo ku škodám.

§ 68

(1) Člen družstva je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a majetku ani k neoprávnenému majetkovému prospechu na úkor spoločnosti, družstva alebo jednotlivca.

(2) Ak člen družstva zistí, že nemá utvorené podmienky na riadne plnenie svojich členských povinností, je povinný oznámiť to svojmu nadriadenému.

(3) Ak hrozí družstvu škoda, je člen družstva povinný na to upozorniť príslušného vedúceho funkcionára (vedúceho odborného pracovníka) družstva, prípadne príslušné orgány. Ak na odvrátenie škody hroziacej družstvu neodkladne treba zákrok, je člen družstva povinný zakročiť; nemusí tak urobiť, ak mu v tom bráni dôležitá okolnosť alebo ak by sa tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo iných členov (pracovníkov) družstva, prípadne osoby sebe blízke.

Zodpovednosť člena družstva za škodu spôsobenú pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s ním

§ 69

Člen družstva zodpovedá družstvu za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením právnej povinnosti pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s nim.

§ 70

Ak bola škoda spôsobená aj porušením povinností zo strany družstva, zodpovednosť člena družstva sa pomerne obmedzí.

§ 71

Člen družstva nezodpovedá za škodu, ktorú spôsobil pri odvracaní škody hroziacej družstvu alebo nebezpečenstva priamo hroziaceho životu alebo zdraviu, ak tento stav sám úmyselne nevyvolal a ak si pritom počínal spôsobom primeraným okolnostiam.

§ 72

Od člena družstva, ktorý vedome ani neupozornil príslušného vedúceho funkcionára (vedúceho odborného pracovníka) družstva, prípadne príslušné orgány na hroziacu škodu, ani nezakročil proti hroziacej škode (§ 68 ods. 3), hoci by sa tým bolo zabránilo bezprostrednému vzniku škody, môže družstvo požadovať, aby prispel k náhrade škody v rozsahu primeranom okolnostiam prípadu, pokiaľ ju nemožno uhradiť inak. Pritom sa prihliadne najmä na to, čo bránilo splneniu povinnosti a aký je spoločenský význam škody, ako aj na osobné a majetkové pomery člena družstva, ktorý povinnosť nesplnil; výška príspevku k náhrade škody nesmie však presiahnuť sumu rovnajúcu sa trojnásobku jeho priemernej mesačnej odmeny za prácu.

§ 73

(1) Ak člen družstva prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok.

(2) Dohoda o hmotnej zodpovednosti sa môže platne uzavrieť len písomne. Člen družstva ju môže uzavrieť iba po dovŕšení osemnásteho roka veku.

(3) Ak družstvo uzaviera dohody o hmotnej zodpovednosti s viacerými členmi (prípadne i pracovníkmi), ktorí pracujú na tom istom pracovisku, môže sa s nimi dohodnúť, že zodpovedajú za schodok spoločne.

(4) Člen družstva sa zbaví zodpovednosti úplne, prípadne čiastočne, ak preukáže, že schodok vznikol úplne alebo čiastočne bez jeho zavinenia.

(5) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy môže po dohode s ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky určiť funkcie, pre výkon ktorých je nevyhnutné uzavretie písomnej dohody o hmotnej zodpovednosti.

§ 74

(1) Člen družstva, ktorý uzavrel dohodu o hmotnej zodpovednosti, môže od nej odstúpiť, ak sa prevádza na inú prácu alebo zaraďuje na iné pracovisko alebo prekladá. Ak zodpovedá za schodok spoločne s ďalšími členmi družstva (prípadne aj pracovníkmi), môže od dohody odstúpiť aj vtedy, ak je na pracovisko zaradený iný člen družstva (pracovník) alebo ustanovený iný vedúci alebo zástupca vedúceho. Odstúpenie sa musí družstvu oznámiť písomne.

(2) Dohoda o hmotnej zodpovednosti zaniká dňom zániku členstva, dňom zániku dohody o pracovných podmienkach, dňom odstúpenia od nej podľa odseku 1, a ak ide o člena družstva, od ktorého sa podľa vzorových stanov nevyžaduje plnenie povinnosti osobne pracovať v družstve - aj dňom skončenia (dlhodobého prerušenia) výkonu práce v družstve za trvania členstva.

§ 75

(1) Člen družstva zodpovedá za stratu nástrojov, ochranných pracovných prostriedkov a iných podobných predmetov, ktoré mu družstvo zverilo na písomné potvrdenie.

(2) Tejto zodpovednosti sa člen družstva zbaví, ak preukáže, že stratu nezavinil.

§ 76

(1) O rozsahu zodpovednosti člena družstva za škodu spôsobenú pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s ním podobne platia príslušné ustanovenia Zákonníka práce o rozsahu náhrady škody spôsobenej pracovníkom pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, pokiaľ nie je ďalej určené inak.

(2) Určovanie výšky družstvom požadovanej náhrady škody, ako aj prípadné upustenie od vymáhania zvyšujúcej sumy náhrady škody upravujú vzorové stanovy.

Zodpovednosť družstva

§ 77

(1) Družstvo zodpovedá za škodu, ktorá vznikla členovi družstva pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s ním, ktorú mu družstvo spôsobilo porušením právnej povinnosti.

(2) Škodu spôsobí družstvo, ak ju spôsobili v rámci plnenia jeho úloh tí, ktorí tieto úlohy plnili. Tým nie je dotknutá zodpovednosť tých, ktorí škodu spôsobili pri plnení úloh družstva, podľa ustanovení o zodpovednosti člena družstva za škodu spôsobenú pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s ním, prípadne podľa ustanovení Zákonníka práce o zodpovednosti pracovníka za škodu spôsobenú pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním.

§ 78

Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného člena, zodpovednosť družstva sa pomerne obmedzí.

§ 79

O rozsahu zodpovednosti družstva za škodu, ktorá vznikla členovi družstva pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s ním, platia podobne príslušné ustanovenia Zákonníka práce o rozsahu zodpovednosti organizácie za škodu vzniknutú pracovníkovi pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním.

§ 80

(1) Družstvo zodpovedá za škodu na veciach, ktoré v ňom jeho člen odložil pri plnení členských povinností alebo v priamej súvislosti s ním na mieste na to určenom alebo na mieste, kde sa obvykle odkladajú.

(2) Za veci, ktoré pri plnení členských povinností obvykle členovia družstva nenosia (väčšie sumy peňazí, klenoty a iné cennosti) a ktoré družstvo neprevzalo do osobitnej úschovy, zodpovedá družstvo len do sumy 1000 Kčs. Ak sa však zistí, že škodu na týchto veciach spôsobil iný člen (pracovník) družstva, alebo ak družstvo tieto veci prevzalo do osobitnej úschovy, uhrádza družstvo škodu bez obmedzenia.

(3) Nárok na náhradu škody zanikne, ak člen družstva o nej neupovedomil družstvo bez zbytočného odkladu najneskôr do 15 dní odo dňa, keď sa o škode dozvedel.

§ 81

(1) Člen družstva, ktorý pri odvracaní škody hroziacej družstvu utrpel vecnú škodu, má voči nemu nárok na jej náhradu, ako aj na náhradu účelne vynaložených nákladov, ak nebezpečenstvo sám úmyselne nevyvolal a ak si pritom počínal spôsobom primeraným okolnostiam.

(2) Tento nárok má i člen družstva, ktorý takto odvracal nebezpečenstvo hroziace životu alebo zdraviu, ak by za škodu zodpovedalo družstvo.

ÔSMA ČASŤ
SPORY MEDZI DRUŽSTVOM A JEHO ČLENMI

§ 82

(1) V zmierovacom konaní sa prejednávajú:

a) spory medzi družstvom a jeho členom o nároky vyplývajúce z pracovných vzťahov v družstve, ako aj o majetkové nároky vyplývajúce z iných právnych vzťahov v družstve, pokiaľ vznikli v súvislosti s výkonom členských práv a povinností,

b) spory medzi družstvom a jeho pracovníkom o nároky vyplývajúce z pracovného pomeru, prípadne z iného pracovnoprávneho vzťahu k družstvu, ak o to pracovník družstva požiadal alebo s tým prejavil súhlas,

bez zreteľa na to, či členský, prípadne pracovný alebo iný pracovnoprávny vzťah k družstvu dosiaľ trvá.

(2) V zmierovacom konaní sa neprejednávajú spory uvedené v odseku 1, ak ich prejednávanie právny predpis vyhradil iným orgánom.

§ 83

(1) Súdy prejednávajú spory uvedené v § 82 ods. 1 písm. a) len vtedy,

a) ak nedošlo do 30 dní od začatia zmierovacieho konania k schváleniu zmieru,

b) ak sa dosiaľ nezriadila v družstve zmierovacia komisia (ďalej len „komisia“).

(2) Začatie zmierovacieho konania v sporoch uvedených v § 82 ods. 1 písm. b) nebráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo konanie na súde.

§ 84
Zmierovacia komisia

(1) Na vykonávanie zmierovacieho konania sa zriaďuje v družstve s veľkým počtom členov komisia, ktorá zodpovedá za svoju činnosť členskej schôdzi.

(2) V družstve s menším počtom členov vykonáva pôsobnosť tejto komisie revízna komisia.

Zmierovacie komisie

§ 85

(1) Zmierovacie konanie sa začína na návrh.

(2) Podanie návrhu na začatie zmierovacieho konania má rovnaké právne účinky pre plynutie lehôt na uplatnenie nároku ako podanie návrhu na súde.

(3) V zmierovacom konaní sa komisia usiluje o urovnanie sporu zmierom.

§ 86

(1) Zmier schválený komisiou nadobúda právoplatnosť a je záväzný pre účastníkov i pre všetky orgány.

(2) Ak nebola schválená v určenej lehote povinnosť prevzatá schváleným zmierom, môže sa oprávnený na súde domáhať súdneho výkonu tohto zmieru.

§ 87

(1) Schválenie zmieru môže súd zrušiť, ak je v rozpore s právnymi predpismi; v tomto prípade rozhodne súd aj vo veci samej.

(2) Návrh na zrušenie môže podať účastník najneskoršie do troch rokov od právoplatnosti schváleného zmieru; v tej istej lehote môže návrh podať - ak je toho názoru, že to vyžaduje záujem spoločnosti - aj orgán zväzu družstevných roľníkov, prokurátor, národný výbor alebo orgán štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva.

§ 88

(1) Komisia zruší schválenie zmieru, ak sa dodatočne zistili závažné okolnosti, ktoré účastník nemohol bez svojej viny použiť na pôvodnom pojednávaní a ktoré odôvodňujú podstatne priaznivejší výsledok v jeho prospech.

(2) Návrh na zrušenie môže účastník podať do troch mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o okolnostiach uvedených v odseku 1, najneskôr však do troch rokov od právoplatnosti schváleného zmieru.

(3) Ak účastník nesúhlasí s rozhodnutím komisie, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zrušenie schválenia zmieru, môže do 30 dní od jeho doručenia podať návrh na jeho preskúmanie súdom. Ak zruší súd rozhodnutie komisie, zruší tiež schválenie zmieru a rozhodne vo veci samej.

§ 89

Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí a ministerstvami spravodlivosti Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky

a) upraví podrobnosti o vykonávaní zmierovacieho konania,

b) ustanoví, kto znáša trovy spojené s činnosťou komisie.

DEVIATA ČASŤ
SPOLUPRÁCA V POĽNOHOSPODÁRSTVE

§ 90

(1) So zreteľom na celospoločenské potreby organizujú družstvá medzi sebou, prípadne i s ďalšími socialistickými organizáciami (predovšetkým poľnohospodárskymi) účelnú spoluprácu v záujme cieľavedomej špecializácie a koncentrácie poľnohospodárskej výroby aj efektívneho uplatňovania veľkovýrobných technológií a techniky. Pre organizovanie tejto spolupráce platia - popri zásadách uvedených v § 1 - aj zásady rovnosti a vzájomnej ekonomickej výhodnosti.

(2) Spolupráca sa uskutočňuje na základe písomnej zmluvy, a to buď formou, pri ktorej nevzniká nová organizácia (kooperačné združenie), ale formou, pri ktorej sa zriaďuje nová organizácia (spoločný poľnohospodársky podnik).

§ 91
Kooperačné združenie

(1) Zmluvou o spolupráci, pri ktorej nevzniká nová organizácia (ďalej len „zmluva o spolupráci“), sa zaväzujú družstvá medzi sebou, prípadne i s ďalšími socialistickými organizáciami, že na dosiahnutie efektívnejších výsledkov hospodárenia budú spoločne plánovať a zabezpečovať dohodnutú činnosť a za tým účelom spoja časť svojich finančných alebo materiálových prostriedkov aj pracovných síl, prípadne že si budú v rámci dohodnutej činnosti poskytovať výrobky, práce a služby.

(2) Na platnosť zmluvy o spolupráci sa vyžaduje jej schválenie okresnou poľnohospodárskou správou; ak sa však na tejto zmluve zúčastní organizácia so sídlom vo dvoch alebo viacerých okresoch, vyžaduje sa na jej platnosť schválenie krajskou poľnohospodárskou správou.

(3) Ak sa na zmluve o spolupráci zúčastní aj odborove riadená organizácia, musí sa orgánu schvaľujúcemu túto zmluvu (odsek 2) vopred preukázať, že s účasťou tejto organizácie na zmluve vyslovil súhlas jej nadriadený orgán.

(4) Na dohodu zúčastnených organizácií o zrušení zmluvy o spolupráci treba súhlas orgánu príslušného podľa odseku 2.

Spoločný poľnohospodársky podnik

§ 92

(1) V súlade s potrebami ďalšieho rozvoja poľnohospodárskej veľkovýroby a zabezpečovania rastúcich potrieb výživy ľudu môžu družstvá, prípadne i s ďalšími socialistickými organizáciami uzavierať zmluvy o zriaďovaní spoločných poľnohospodárskych podnikov; tieto podniky sú povinné riadne hospodáriť tak v záujme celej spoločnosti, ako aj v záujme členských organizácií.

(2) Na platnosť zmluvy o zriadení spoločného poľnohospodárskeho podniku sa vyžaduje jej schválenie ministerstvom poľnohospodárstva a výživy republiky.

(3) Najvyšším orgánom spoločného poľnohospodárskeho podniku je zbor zástupcov, ktorý zo svojho stredu volí predsedu, predstavenstvo a revíznu komisiu.

(4) Spoločný poľnohospodársky podnik sa zapisuje do podnikového registra.

§ 93

(1) Na prácu v spoločnom poľnohospodárskom podniku sa prijímajú do pracovného pomeru v ňom predovšetkým členovia, prípadne pracovníci členských družstiev a pracovníci ostatných členských organizácií.

(2) Členov družstva, ktoré je členskou organizáciou spoločného poľnohospodárskeho podniku, môže tento podnik zamestnávať v pracovnom pomere, aj keď naďalej trvá ich členstvo v družstve. Po čas pracovnej činnosti v spoločnom poľnohospodárskom podniku sú uvoľnení z pracovných záväzkov v družstve; ich ostatné práva a povinnosti vyplývajúce z členstva v družstve zostávajú nedotknuté.

§ 94

(1) Spoločný poľnohospodársky podnik používa zisk

a) na úhradu daní a iných povinností voči štátnemu rozpočtu, rozpočtu národného výboru a štátnym fondom,

b) na tvorbu a dopĺňanie fondov podniku.

(2) Po vykonaní úhrad a prídelov podľa odseku 1 rozdeľuje spoločný poľnohospodársky podnik zostatok zisku podľa zmluvy o svojom zriadení členským organizáciám.

(3) Ak hospodárenie spoločného poľnohospodárskeho podniku v bežnom roku vykáže stratu, podieľajú sa členské organizácie na úhrade tejto straty podľa výšky svojich členských podielov.

§ 95

(1) Spoločný poľnohospodársky podnik sa môže zrušiť

a) na základe rozhodnutia zboru zástupcov a so súhlasom ministerstva poľnohospodárstva a výživy republiky,

b) rozhodnutím ministerstva poľnohospodárstva a výživy republiky, ak nie je ďalšia činnosť podniku celospoločensky účelná.

(2) V prípade zrušenia spoločného poľnohospodárskeho podniku sú členské organizácie povinné uhradiť zistený schodok, každá z nich však najviac sumou neprevyšujúcou dvojnásobok členského podielu.

§ 96

(1) Na zabezpečenie úloh spojených s výživou a ochranou rastlín môžu družstvá medzi sebou, prípadne i s ďalšími socialistickými organizáciami zriaďovať spoločné poľnohospodárske podniky vykonávajúce špecializované služby v rastlinnej výrobe (agrochemické podniky).

(2) Družstvá môžu medzi sebou, prípadne i s ďalšími socialistickými organizáciami zriaďovať spoločné poľnohospodárske podniky za účelom projektovej prípravy, plánovania, výstavby, prevádzky a údržby vodohospodárskych melioračných zariadení, budovania nádrží a rybníkov a úprav menších vodných tokov (melioračné podniky).

§ 97

(1) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s Federálnym ministerstvom financií a Štátnou arbitrážou Československej socialistickej republiky ustanoví

a) náležitosti zmluvy o spolupráci, postup pri jej vypracovaní a schvaľovaní, bližšie podmienky, za ktorých sa môže táto zmluva zmeniť alebo zrušiť, ako aj orgány kooperačného združenia, spôsob ich utvárania, ich pôsobnosť a vzájomné vzťahy medzi nimi,

b) úlohy spoločných poľnohospodárskych podnikov, náležitosti zmluvy o zriadení spoločného poľnohospodárskeho podniku, postup pri ich vypracovaní a schvaľovaní, postup pri zlučovaní spoločných poľnohospodárskych podnikov, podmienky odstúpenia od zmluvy o zriadení spoločného poľnohospodárskeho podniku a podmienky, za ktorých sa môže táto zmluva zrušiť alebo členská organizácia z podniku vylúčiť, spôsob financovania a finančného hospodárenia spoločných poľnohospodárskych podnikov, ako aj orgány spoločného poľnohospodárskeho podniku, spôsob ich utvárania, ich pôsobnosť a vzájomné vzťahy medzi nimi,

c) spôsob hospodárenia spoločných poľnohospodárskych podnikov, ktorých hospodárenie nie je - vzhľadom na účel, na ktorý boli zriadené - založené na tvorbe a rozdeľovaní zisku.

(2) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s Federálnym ministerstvom financií a Štátnou arbitrážou Československej socialistickej republiky môžu upraviť ďalšie spôsoby spolupráce v poľnohospodárstve a ich organizačné formy.

DESIATA ČASŤ
ZLÚČENIE A ZÁNIK DRUŽSTVA

§ 98

(1) V záujme ďalšieho efektívneho rozvoja poľnohospodárskej výroby sa môžu družstvá po predchádzajúcom súhlase okresného národného výboru, vydanom na návrh okresnej poľnohospodárskej správy, zlučovať vo väčšie ekonomické celky; ak majú zúčastnené družstvá sídla vo viacerých okresoch, vydáva predchádzajúci súhlas krajský národný výbor na návrh krajskej poľnohospodárskej správy.

(2) Na členskej schôdzi prijme družstvo nadpolovičnou väčšinou všetkých členov družstva uznesenie o zlúčení a zvolí svojich zástupcov do prípravného výboru pre zlúčenie družstiev.

(3) Pri zlučovaní družstiev sa buď z dvoch alebo viacerých družstiev vytvára jedno nové družstvo, alebo jedno, prípadne viacej družstiev splynie s družstvom už ustanoveným.

§ 99

(1) Pre ustanovenie zlúčeného družstva treba, aby spoločná členská schôdza zlučovaných družstiev

a) sa uzniesla, v akej forme sa ustanovuje zlúčené družstvo (§ 98 ods. 3), a so zreteľom na zvolenú formu aj o prijatí, prípadne o zmene alebo doplnku stanov,

b) zvolila orgány zlúčeného družstva.

(2) Na ustanovenie zlúčeného družstva treba aj súhlas okresného národného výboru po vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy.

(3) Družstvá zlučované do nového družstva zanikajú bez likvidácie dňom zápisu nového družstva do podnikového registra. Družstvá, ktoré splývajú s už ustanoveným družstvom, zanikajú bez likvidácie dňom zápisu ich zániku do podnikového registra.

(4) Na nové družstvo, prípadne na družstvo, s ktorým splývajú iné družstvá (ďalej len „združené družstvo“), prechádzajú dňom uvedeným v odseku 3 práva a záväzky, ako aj všetok majetok zaniknutých družstiev; členovia zaniknutých družstiev sa stávajú členmi zlúčeného družstva.

(5) Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky bližšie vymedzia postup pri zlučovaní družstiev a organizačné formy zlúčeného družstva.

§ 100

(1) Členská schôdza sa môže nadpolovičnou väčšinou všetkých členov družstva uzniesť, že družstvo zanikne

a) prechodom do štátnej poľnohospodárskej organizácie,

b) pre trvalú stratu pôdnej základne,

c) rozdelením.

(2) Na účinnosť uznesenia členskej schôdze o zániku družstva prechodom do štátnej poľnohospodárskej organizácie treba súhlas ministerstva poľnohospodárstva a výživy republiky. Na účinnosť uznesenia členskej schôdze o zániku družstva pre trvalú stratu pôdnej základne alebo o zániku družstva jeho rozdelením treba súhlas okresného národného výboru vydaný po vyjadrení okresnej poľnohospodárskej správy.

§ 101

Ak prechádza družstvo do štátnej poľnohospodárskej organizácie, zaniká bez likvidácie dňom, ku ktorému sa tento prechod zapísal do podnikového registra. Týmto dňom prechádzajú jeho práva, záväzky a majetok na štátnu poľnohospodársku organizáciu, ak právny predpis neustanovuje niečo iné.

§ 102

Ak má družstvo zaniknúť pre trvalú stratu pôdnej základne, vykonáva sa jeho likvidácia. Družstvo zaniká dňom zápisu o skončení jeho likvidácie do podnikového registra.

§ 103

(1) Družstvo sa môže rozdeliť na dve i viac družstiev, ak to vyžaduje zabezpečenie špecializácie poľnohospodárskej výroby alebo iný celospoločenský záujem.

(2) Členská schôdza rozdeľovaného družstva určí, na koľko nových družstiev sa družstvo rozdeľuje, ako sa medzi tieto družstvá rozdeľujú jeho práva, záväzky a majetok, a s prihliadnutím na oprávnené záujmy jednotlivých členov aj, do ktorého z tých družstiev jednotliví členovia prejdú.

(3) O ustanovení nových družstiev platí primerane ustanovenie § 8 ods. 1.

(4) Rozdeľované družstvo zaniká a jeho práva, záväzky a majetok prechádzajú na nové družstvá dňom zápisu týchto družstiev do podnikového registra, a to v rozsahu určenom členskou schôdzou rozdeľovaného družstva podľa odseku 2. Týmto dňom sa členovia rozdeľovaného družstva stávajú členmi nových družstiev.

§ 104

Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy po dohode s Federálnym ministerstvom financií a ministerstvami poľnohospodárstva a výživy Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky bližšie upraví postup pri prechode družstva do štátnej poľnohospodárskej organizácie a pri likvidácii družstva zanikajúceho pre trvalú stratu pôdnej základne, ako aj podrobnejší postup pri rozdelení družstva.

JEDENÁSTA ČASŤ
DOHĽAD NAD ČINNOSŤOU DRUŽSTIEV A OSTATNÝCH ORGANIZÁCIÍ

§ 105

Štát dohliada prostredníctvom svojich orgánov na činnosť družstiev a ostatných organizácií v záujme trvalého rastu výroby, prehlbovania družstevnej demokracie, upevňovania socialistickej zákonnosti a včasného odstraňovania nedostatkov. Robí tak najmä v rámci výkonu štátnej správy aj riadiacej pôsobnosti orgánov štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva podľa osobitných predpisov pri súčasnom zvyšovaní zodpovednosti orgánov družstiev a ostatných organizácií rozhodovaním o dôležitých opatreniach v živote družstiev a ostatných organizácií (schvaľovaním, udieľaním povolenia alebo súhlasu a pod.) a politickoorganizátorskou prácou, najmä uplatňovaním metódy presviedčania v bezprostrednom styku s orgánmi, funkcionármi aj členmi družstiev a ostatných organizácií.

§ 106

(1) Štátne kontrolné a revízne orgány vykonávajú svoju kontrolnú a revíznu pôsobnosť i v družstvách a ostatných organizáciách.

(2) To neplatí, len ak ide o činnosť družstva ako spoločenskej organizácie.

§ 107

(1) Ak okresná poľnohospodárska správa zistí, že uznesenie alebo iné opatrenie družstva (inej organizácie uvedenej v § 2 ods. 1) je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami, zmluvou o spolupráci alebo o zriadení spoločného poľnohospodárskeho podniku alebo vykonávacím hospodárskym plánom, vyzve ho, aby v primeranej lehote vykonalo nápravu.

(2) Podľa odseku 1 postupuje aj okresný národný výbor, ak nejde o uznesenie alebo iné opatrenie týkajúce sa hospodárskych otázok.

§ 108

(1) Ak zostane výzva okresnej poľnohospodárskej správy alebo okresného národného výboru bezvýsledná, môže okresný národný výbor rozhodnutím zastaviť výkon uznesenia alebo iného opatrenia družstva (inej organizácie uvedenej v § 2 ods. 1); proti takému rozhodnutiu možno podať odvolanie podľa predpisov o správnom konaní.

(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí len vtedy, ak ide o uznesenie alebo iné opatrenie týkajúce sa pracovného vzťahu, o ktorom patrí rozhodnúť súdu.

DVANÁSTA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 109

Podľa tohto zákona sa posudzujú aj poľnohospodársko-družstevné právne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. januárom 1976, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1976 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

§ 110

(1) S členom, ktorý pred 1. januárom 1976 po čas najmenej jedného roka neplnil základné povinnosti vyplývajúce z jeho členstva v družstve, najmä nevykonával prácu v družstve, hoci mu v tom nebránil vek, zdravotný stav alebo iný vážny dôvod (štúdium, uvoľnenie na výkon práce v spoločnom poľnohospodárskom podniku, starostlivosť o dieťa, uvoľnenie na výkon verejnej funkcie a pod.), prerokuje družstvo ďalšie plnenie členských povinností; podľa výsledku tohto prerokovania navrhne členovi, ktorý i naďalej nehodlá plniť členské povinnosti, uzavretie dohody o skončení členstva.

(2) Ak nedôjde k uzavretiu dohody o skončení členstva a ak nie sú splnené podmienky vylúčenia z družstva, môže predstavenstvo rozhodnúť do 31. decembra 1976 o tom, že sa členstvo vyhlasuje dňom rozhodnutia za zaniknuté.

(3) Rozhodnutie, ktorým sa členstvo vyhlasuje za zaniknuté, sa vydáva písomne a doručuje sa členovi družstva; námietky proti nemu možno podať členskej schôdzi do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

§ 111

Na záhradu združenú podľa skorších predpisov, ktorá by nepodliehala združeniu podľa tohto zákona, sa od 1. januára 1976 hľadí, ako by nebola združená, pokiaľ ju k tomuto dňu člen družstva ako záhradu užíva.

§ 112

(1) Pri dojednávaní dohôd o pracovných podmienkach s členmi, ktorých členstvo v družstve vzniklo pred 1. januárom 1976, vychádza družstvo z tých podmienok, za ktorých títo členovia dosiaľ vykonávali prácu v družstve; do času uzavretia týchto dohôd platí pre pracovné podmienky týchto členov primerane § 51.

(2) Ak pracujú v družstve aj po 1. januári 1976 občania, ktorí nie sú dosiaľ ani jeho členmi, ani v pracovnom pomere alebo v inom pracovnoprávnom vzťahu k nemu, je družstvo povinné - pokiaľ potrebuje ich prácu pre úspešné plnenie svojich úloh - vyzvať ich najneskoršie do 31. októbra 1976 na to, aby požiadali o prijatie za členov družstva, prípadne aby dojednali s družstvom pracovnú zmluvu alebo dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak ide o práce, ktoré sa môžu v družstve vykonávať v pracovnom pomere alebo inom pracovnoprávnom vzťahu.

(3) Do vzniku členstva v družstve, prípadne do vzniku pracovného pomeru alebo iného pracovnoprávneho vzťahu k družstvu, najneskoršie však do 31. decembra 1976 sa pracovné vzťahy osôb uvedených v odseku 2 posudzujú ako pracovné vzťahy členov družstva. Po tomto dni nemôžu osoby uvedené v odseku 2 vykonávať naďalej prácu v družstve, pokiaľ sa nestali alebo nestanú jeho členmi, prípadne pracovníkmi.

§ 113

(1) Družstvo, ktoré dosiaľ neposkytuje svojim členom dovolenku za podmienok a v rozsahu, ktoré zodpovedajú tomuto zákonu, bude poskytovať dovolenku podľa tohto zákona, len čo utvorí pre to nevyhnutné ekonomické predpoklady.

(2) Posúdenie otázky, či družstvo uvedené v odseku 1 utvorilo už ekonomické predpoklady pre to, aby poskytovalo svojim členom dovolenku podľa tohto zákona, prislúcha okresnej poľnohospodárskej správe.

(3) Do času, než družstvo uvedené v odseku 1 utvorí ekonomické predpoklady pre poskytovanie dovolenky podľa tohto zákona, poskytuje svojim členom dovolenku za podmienok a v rozsahu, ktoré určia vzorové stanovy a stanovy družstva.

§ 114

(1) Porušenie družstevnej disciplíny, ku ktorému došlo pred 1. januárom 1976, sa posudzuje podľa tohto zákona, ak ešte dosiaľ nebolo rozhodnuté o uložení kárneho opatrenia.

(2) V zmierovacom konaní sa neprejednávajú spory o nároky uvedené v § 82 ods. 1, o ktorých sa pred 1. januárom 1976 začalo konanie pred súdom.

§ 115

Spoločné družstevné podniky, ktoré vznikli podľa skorších predpisov sa 1. januárom 1976 stávajú spoločnými poľnohospodárskymi podnikmi podľa tohto zákona.

§ 116

Priemerná odmena za prácu členov družstva sa určuje podobne podľa pracovnoprávnych predpisov upravujúcich zisťovanie priemerného zárobku.

§ 117
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa

1. zákon č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách;
2. vyhláška č. 47/1968 Zb. o spoločných družstevných podnikoch a o vykonávaní pridruženej výroby jednotnými roľníckymi družstvami v znení vyhlášky č. 2/1972 Zb.;
3. vyhláška č. 2/1972 Zb. o kooperačných vzťahoch pri rozvoji špecializácie a koncentrácie poľnohospodárskej výroby.

§ 118
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1976.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.